

I M U I TOPLU DİEFFİŞİ SIK DEĞİLDİR

Anayasal Haklarını Kullanan Öğretmenlerin Türk Yargıcından Aldığı Örnek Karar

Bilindiği üzere Türkiye Öğretmenler Sendikası ile İlkokul Öğretmenleri Sendikası 15.12.1969 tarihinde başlayan 4 günlük bir genel boykot eyleminde bulunmuşlardı. Bunun üzerine yurdun bir çok yerinde öğretmenler 624 Sayılı Personel Sendikaları Kanununa muhalefetten mahkemelere sevk edildiler.

Gelişen zaman içinde hemen her yerde mahkemeler beraat kararı verdiler. İşte bu kararlardan biri olan Ermenek Asliye Ceza Mahkemesinin kararı ve işte modern hukuk anlayışının değişen sosyal şartlara göre gerçek değerlendirilmesi.

GEREĞİ DÜŞÜNÜLDÜ:

Sanıkların suç tarihinde Genel Merkezi Ankara'da bulunan Türkiye Öğretmenler Sendikası adına Ermenek İlçesinde bulunan öğretmenleri grev yapmağa teşvik ettikleri ve grev faaliyetlerini destekledikleri iddiasıyla dava açılmıştır.

275 sayılı grev ve lokavt yasasının 17 inci maddesinde '(işçilerin iş verenle olan münasebetlerine iktisadi sosyal durumlarını korumak veya düzeltmek amacıyla iş yerinde veya iş kolunda faaliyeti durdurmak ve önemli ölçüde azaltmak amacıyla aralarında anlaşarak veya bir teşekkülün aynı amaçla verdiği bir karara uyarak işi bırakmalarıdır) diye tarif edilmektedir.

Sanıkların bağlı buldukları T. Ö.S. Genel Başkanlığı dört gün için Türkiye'de öğretmenlerin derse girmemelerini, iş veren durumunda olan Hükümeti uyarma gayesiyle ve süre göstererek bütün mepsuplarından istemiş ve sanıklara da iletmiştir. T./Ö. S. Genel Başkanlığı ayrıca ,bütün Türkiye'de Öğretmenlere radyo ile çağrı yapmıştır.

T. Ö.S. Genel Başkanlığının boykot kararı tek başına öğretmenlerin iktisadî durumlarının düzeltilmesi talebini kapsayıp Millî Eğitimin Türkiye'de millileştirilmesi ve barış gönüllüsü denen örgütün kaldırılması, öğretmenlere olan baskının yok edilmesi ve gerçekçi bir Millî Eğitim politikasının takip edilmesi amaçlarını gütmeye olduğundan T. Ö. S. Genel Başkanlığının aldığı karar gereğince yürütülen boykot grev kanundaki tarife uymamaktadır.

Türkiye'de T. Ö. S. Genel Başkanlığınca alınan karara uyarak dört gün için ve bir uyarma niteliğinde öğretmenlerin yaptığı eylemin hiçbir zaman grev olmayacağı ve grev sayılmıyacağı kanısındayız.

Ayrıca 624 sayılı yasanın 14/f maddesi (greve teşebbüs faaliyetlerini destekleyici davranışlarda bulunamazlar) denmektedir ki, bu maddenin işçilerin yaptığı ve grev kanuna göre yürütülen işçi grevlerini destekleyemez anlamı çıkmaktadır. Yoksa kendi örgütünün yapmış olduğu boykotu destekleyemez manasını çıkarmamakta mümkündür.

T. Ö. S. Genel Başkanlığı Türkiye radyolarıyla yapmış olduğu çağrıya öğretmenlerin uyması ve boykota gitmesi hareketine Ermenek T. Ö. S. Şubesi mensupları olan sanıkların bu faaliyeti destekleyici nitelikteki hareketleri sebep olmuş değildir. Zaten boykotu desteklemeye lüzum da yoktur. Aydın bir zümreye hitap eden T. Ö. S. teşkilâtı radyo ile çağrı yapınca bunun manasını bütün mensupları anlamakta ve ona göre hareket etmektedirler.

Öğretmenlerin uyarma mahiyetindeki bu boykot hareketinin Büyük Millet Meclisi üyelerinin zaman zaman yaptıkları meclis salonunu terketme hareketinden farkı yoktur.

Türkiye Cumhuriyeti Anayasası 45. maddesinde (Devlet, çalışanların, yaptıkları işe uygun ve insanlık haysiyetine yaraşır bir yaşayış seviyesi sağlamalarına, elverişli adaletli, bir ücret elde etmeleri için gerekli tedbirleri alır) denmektedir. Boykotçu örgütü insan haysiyetine yaraşır ve adaletli ölçüde bir ücret dengesinin kurulmasını da talep etmektedir. Grev kanunu ile işçilere ve iş verene bu isteklerini gerçekleştirmek için zor kullanma hakkı tanıdığı halde memurlar için hiç bir şekilde hak arama yolu öngörülmemiştir. Halbuki devlet çarkını çeviren memurların yaptığı hizmet bir işçinin memleket iktisadî hayatına yaptığı hizmetten aşağı değildir. Bu sebeple memurda iktisadî hayatının düzeltilmesini istiyecek ve bazı patlamalar gösterecektir. Bu hareketler modern cemiyetin icaplarındandır.

Tek taraflı bir mukavele ile bağlı bulunan memurların durumunun hükümetçe görmezlikten gelinmesi ve memurların sefalet

inde bırakılması bir patlamaya her zaman sebep olacaktır.

Bu duruma göre ihtiyaç içinde bulunan memurun hakini istemek için çeşitli yollar araması Anayasa'nın kendisine verdiği bir haktır. Ve bu hakkı kullandı diye memura ceza verilmesi kanaatimizce aç kaldığı için fırından ekmek çalan bir şahsa verilen cezaya benzer. O zaman boykota giden Büyük Millet Meclisi üyelerine de yani kanun yapıcılara da ceza vermek mecburiyeti hasıl olur.

Bir memlekette demokrasi vardır veya yoktur 1961 tarihli Anayasa düzeni Türkiye'de demokrasi bulunduğunu kabul ettiğimize göre her topluluk gibi öğretmenlerin de bu üstün yasa gereğince haklarını istemeleri ve bunun için kanunî yolları zorlamaları onların tabii hakları olduğu kanısındayız.

Yukarıdan beri izah ettiğimiz sebepler karşısında sanıkların eylemleri suç niteliğinde görülmediğinden cümlésinin beraatleri yoluna gidilmesi yasalarımıza ve modern hukuk düzenimize uygun görülmüştür.

HÜKÜM :

Yukarıdaki sebepler muvacehesinde sanıkların cümlésinin BERAATLERİNE dair temyizi kabil olmak üzere verilen karar sanıkların ve vekillerinin yüzlerine karşı C. Savcısı Rıza Bilgin huzuruyla ve talebe uygun olarak açıkça okunup tefhim kılındı.

27/1/1970

27/1/1970

Ceza Hakimi 14045

Ceza Başkâtibi

(İş bu suret aslının aynı olup temyiz edilmemek üzere kesinleşmiştir).